Pre-exilische profeten
(14) Hosea 12-14

Driebergen, 17 december 2019

Willem J. Ouweneel

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 12-14

Jakob, de stamvader van Efraïm – Gods toorn tegen het volk – bekering en herstel

Onderverdeeld:

I. Hs 12:1–13:5 (1e les)

II. Hs 13:6–14:10 (2e les)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 12:1v.

Vgl. 11:7-11 over Israëls toekomstig herstel!

12:1 maar helaas, *nu* nog slechts leugen & bedrog bij Efraïm (Juda trekt nog op met God & blijft de Heilige nog trouw [lastige tekst])

Vs2 Efraïm bouwt op wind: zoekt valse steun, zelfs bij de verzengende sirocco >> steun bij Assur & Egypte, wat zich juist tegen hen keert >> gaat juist daardoor in ballingschap in Assur

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 12:3,4a

Vs3 ook Juda gaat uiteindelijk Efraïm achterna

Samen: 'Jakob' (= Israël), maar ook gemeenschappelijke voorvader: vs4: in de moederschoot pakte hij zijn broer bij de hiel (Gn 25:26; hier negatief):

- 'hielenlichter (vgl. 27:36)
- 'hielvasthouder' = plaatsvervanger (Israël zal eens 'Edom' = Romeinse Rijk opvolgen)
- of = degene die de westerse wereld niet loslaat

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 12:4b

Vs4b: in zijn kracht streed hij met (of: gedroeg hij zich vorstelijk tegenover; Hebr. *sarah*!) *elohim* (God? goddelijk wezen? vgl. vs5: 'engel'! Gn 32:25vv)

Goede of slechte engel!?

Hebr. parallellisme: Jakob bedroog zijn broer < > streed met diens *elohim*! (vgl. Gn 33:10 'uw gezicht als dat van de *elohim*!'): zo staat ook de God van Israël tegenover de engelvorst van 'Edom' (de westerse wereld)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 12:5a

Conclusie: als Jakob kon winnen van Ezau's *elohim*, waarom dan bang voor Assur & hulp bij Egypte zoeken!?

Vs5 Jakob streed (*jasar*!) met de engel & overwon [had hij van Israëls Gód kunnen winnen!?]

Vs5b wie smeekte wie om genade (onder tranen)!? Jakob had juist gewonnen! Hij laat de engel niet los!

Rasji, Talmoed: het is de *engel* die weent & om genade smeekt!

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 12:5b,6

Vs5b toekomende tijd! ‘In Bethel [Gn 35] zal de engel Jakob aantreffen’, d.w.z. samen verschijnen ze voor God & daar zal JHWH der legerscharen (vs6) tot Jakob & Ezau’s engel spreken om tussen hen te oordelen

Wellicht spreekt de engel hier (Rasji): ‘Daar [in Bethel] zal *Hij* [God] wel tussen ons rechtspreken’

Toegepast op Hosea’s tijd: uiteindelijk spreekt God recht tussen (het bekeerde) Israël & álle volken

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 12:7v.

Vs7 vgl. Mi6:8:

(a) keer terug tot/bekeer u (*sjoev*) tot God

(b) 'bewaar' *chèsed* ('liefde') & *misjpat* ('recht') (= vruchten van de bekering)

(c) zie voortdurend uit naar '*uw* God'

Vs8 'Kanaän' = (valse) handelaar (hier: de valse Israëliet) (vgl. Zc 14:21) (de 'geest' van Kanaän in Israël); vgl. vs1 leugen/bedrog

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 12:9v.

Vs9 gevolg van vs8: rijk geworden door leugen & bedrog, maar Efraïm ziet dat niet als zonde, maar als zegen (vgl. Op 3:17, Laodicea! pochen op rijkdom zonder eigen armoe in te zien)

Vs10 'Ik laat jullie weer wonen in tenten': (a) negatief? (weer een nomadenleven), of (b) positief? (loofhuttenfeest in het Messiaanse rijk, 'in de dagen van de samenkomst' = *mo'ed*!)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 12:11

Vs11 God heeft tot Israël door vele (tastbare) ‘gelijkenissen’ gesproken (in een andere zin dan Jesjoea), bijv.:

- Hosea & Gomer: hun huwelijk
- Jesaja naakt lopen (Js 20)
- Jeremia: linnen gordel (Jr 13)
- Ezechiël: beleg van Jeruzalem nabouwen, op zijn zijde liggen (Ez 4)
- Jona: vis, wonderboom, worm, oostenwind

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 12:12v.

Vs12 Gilead (deel van Efraïm) is een en al boosheid; ze zijn helemaal ijdelheid geworden; hun (afgodische) altaren worden tot vuilnishopen

Vs13 nog eens Jakob: vluchtte naar Paddan-Aram, werkte als veehoeder om een vrouw te krijgen > God zegende hem (dus zou *God* niet Efraïm welvarend hebben kunnen maken? En zal God Israël uiteindelijk niet herstellen? < > vertrouwen op het vlees)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 12:14v.

Vs14 God leidde Israël uit Egypte & behoedde het in de woestijn, beide d.m.v. de profeet Mozes (veracht de profeten dus niet!)

In de ballingschap zal God opnieuw een profeet kunnen geven die jullie uitleidt (Zerubbabel/Jesua > Ezra!)

Vs15 maar Hs 12 eindigt negatief: het helpt allemaal niets, Efraïm blijft zich misdragen; God zal zijn schuld op zijn hoofd laten neerdalen.

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 13:1v.

13:1 de negatieve toon gaat door: vroeger wekte Efraïms woord (toen het nog machtig was) nog ontzag, maar door de Baälsdienst ging het geestelijk dood (vgl. Ef 2:1; Ko 2:13; beeld ook in de Talmoed)

Vs2a het gaat van kwaad tot erger: zij maken met veel kennis de kostbaarste afgodsbeelden

Vs2b mogelijk: ‘zij praten tegen die beelden’, zij kussen die zelfs (uit eerbied)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 13:3v.

Vs3 fraaie beelden (vgl. 6:4): de verdampende morgen-wolk & dauw, het vervliegende kaf, de wegwaaiende rook: zo zal het met Efraïm gaan

Vs4 in werkelijkheid heeft Efraïm maar één God: de Here, & dat al sinds de Uittocht, & dus heeft het ook maar één enkele Verlosser: een titel die is overgegaan op zijn Zoon, de Messias: de 'Heiland' (Lk 1:47 >> 2:11; Jh 4:41; Hd 13:23 [vgl. 4:12]; 1Jh 4:4)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 13:5

Vs5 tijdens de woestijnreis (in het verdorde land) heb Ik jullie 'gekend': vgl.

- Ex 2:25 Hij was met ontferming bewogen;
- Dt 2:7 Hij doorgrondde hun harten;
- Am 3:2 Hij verkoos hen boven alle andere volken

Contrast: Hs 4:1,6; 6:3,6 de 'kennis' van God bij het volk: relatie, gemeenschap; vgl. Jh 17:3 eeuwige leven

Einde 1e les

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 13:6v.

Vs6 eenmaal aangekomen in het Beloofde Land, kwamen de Israëlieten spoedig tot welvaart & werden zij hoog-moedig (d.i. verloren hun afhankelijkheid van God) & vergaten zij hun Verlosser

Vs7 van een Verdediger/Beschermer veranderde God jegens hen in een Aanvaller: een leeuw, luipaard, die vanuit het struikgewas op hen loert om hen te verslinden (dat is wat Efraïm nu bedreigde!)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 13:8v.

Vs8 zelfs een woedende ber*in* & leeuw*in*, die van jongen beroofd is (2Sm 17:8) & de rover aanvalt & openrijt

Gods 'moederlijke' instincten: vgl. Js49:15; 66:13

'borstkas': lett. bedekking van het *hart*

N.B. *God* is de berin/leeuwin, maar het wilde dier (vs8c) is Assur: de twee werken samen!

Vs9 jouw verderf is dat je je keert tegen *Mij*, de Enige die je had kunnen helpen

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 13:10v.

Vs10 eens had het volk om een koning geroepen (1Sm 8:5), waarmee zij de Here passeerden; maar nu dan, kunnen die koning & jullie andere machthebbers jullie soms redden? Of moet het toch weer van God komen?

Vs11 Ik gáf een koning (Saul? Jerobeam I?), & Ik nam hem ook weer weg? (dezelfde Saul? of de hele reeks tot koning Hosea?): God beschikt vrijelijk over al die koningen – daarom liever *Hém* vertrouwen

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 13:12v.

Vs12 Efraïm kan zijn zonden niet verstoppen; ze staan in Gods boeken opgetekend (vgl. Dt 32:34v.; Op20:12) & op zijn tijd komt alles openbaar (Mt 10:26; Mk 4:22; Lk 12:2v.; 1Ko 3:13; 4:5; 2Ko 5:10)

Vs13 de barensweeën (oordelen) voor Israël zijn onvermijdelijk: Efraïm had het zich gemakkelijk kunnen maken als het ten tijde van de geboorte (Gods 'aangename tijd') de weg uit de baarmoeder had weten te vinden

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 13:14

Vs14 [H]SV ws. fout (vgl. vs15!); beter (NBG, NBV): '*Zou* Ik hen dan verlossen uit de macht van de *sj'ol*, van de dood? Nee! Kom op, dood & *sj'ol*, kom met jullie plagen! Mijn oog kent geen medelijden!'

Contrast met Js 25:8 & vooral 1Ko 15:55: dáár gaat het om de triomf van het *einde* van de dood; maar in ons vers moet de dood juist nog komen voor Efraïm (voorbeeld van vrij gebruik van OT in NT)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 13:15

Vs15 ‘vrucht’ (*jafri*) toespeling op ‘Efraïm’: ook al zou hij tussen zijn broers vrucht gedragen hebben, toch zal de oostenwind (Assur uit het oosten)!), de *roeach JHWH* (nu eens niet ‘Geest’, maar ‘wind van de Here’), hem treffen & zijn oogst verschroeien

Zijn bronnen & wellen zullen opdrogen.

De vijand komt & berooft het land van al zijn kostbare schatten

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 14:1

14:1 hoort nog bij Hs 13:

nog eens de opsomming van de ellende van Samaria (hoofdstad van het 10-stammenrijk: 'Efraïm')

Oorzaak: Efraïms eigen rebellie (wet: wat je zaait, zul je ook oogsten; wet van oorzaak & gevolg)

Oordeel: het zwaard (Góds zwaard, gehanteerd door Assur), barbaars & meedogenloos, tot de kleine kinderen & zwangere vrouwen aan toe

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 14:2

Vs2 toch hoop voor Israël, maar alleen via *bekering*:

a) berouw over de begane zonden,

b) [schuldbelijdenis (vs3)]

c) radicale terugkeer tot de Here; *oproep!* (dus niet verschuilen achter ‘de Here moet het doen’)

Haftarah van de Sjabbat Sjoevah, 1e sabbat tussen Rosj haSjanah & Jom Kippoer, dus tijdens de Jamim Noraïm

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 14:3

Vs3a het eerste is berouw en zondenbelijdenis (niet duidelijk in [H]SV), het tweede is de bede om vergeving (= 'wegdoen' van de zonden); vgl. Hebr. ('bedekken') & Gr./Lat. ('wegzenden' van de zonden)

Vs3b 'wij bieden U de varren van onze lippen' (Hb13:15: 'vrucht van de lippen'); de letterlijke offerdieren zijn een vorm van aanbidding (vgl. Ps69:31v.)

Dus berouw > belijdenis > vergeving > lofprijzing

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 14:4v.

Vs4 de les van het verleden: onze hulp is niet van Assur, niet van onze sterke paarden (1Kn10:28; Js31:1), niet meer van onze zelfgemaakte afgodsbeelden

Gods barmhartigheid komt bijzonder tot uiting in zijn zorg jegens (weduwen &) wezen (Ex 22:22; Dt 10:18 enz.; Jk 1:27) (houding weerspiegeld in de gelovigen)

Vs5 Gods antwoord op bekering: Hij geneest onze aversie, betuigt ons zijn vrijwillige (niet afgedwongen) liefde

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 14:6v.

Vs6 bekering is slechts begin van een periode van nieuwe bloei: dauw > als de nietige maar fraaie lelie, ja, (als de machtige ceder?) op de Libanon

Vs7 jonge loten > prachtige olijfboom (Ps 12:10; Jr 11:16; Rm 11:16-24 oude loten weer geënt)

Geuren als de Libanon (met zijn aromatische bomen & planten; Hl 4:11-14 paradijs!)

Israël zelf bedoeld als een hof van Eden! Js 51:3

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 14:8

Vs8 rabbi's: *zijn* = *Gods* schaduw (Ps 91:1): bescherming & vandaaruit nieuwe welvaart & bloei

Nog meer vruchten: na de olie (vs7): het koren (gerst & tarwe) en de wijn (hier niet Israël zelf, maar de zegeningen van het Messiaanse rijk

Lett. 'zijn gedachtenis' (HSV): de herinnering aan God Zelf is voortdurende reden tot dankbaarheid als de wijn van de Libanon

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 14:9

Vs9 lastige dialoog (voorkeur **vet**):

(1e) 'Efr., wat heb Ik…' *of* **'Efr. [zal zeggen], wat heb ik nog met de afgoden te maken?'**

(2e) **'Ik [God] verhoor Efr. & en zie naar hem om'** *of* 'Ik [Efr.] zal [zijn liefde] beantwoorden & op Hem zien'

(3e) [Efr. *of* **God:**] 'Ik ben als een altijd groene cypres'

(4e) **[God:] 'Door Mij is je vrucht te vinden'** *of* [Efr.:] 'Uw vrucht is bij mij te vinden'

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 14:10a

Vs10 ‘Wie is wijs?’ *of* ‘Wie wijs is…’: dat is hij die de lessen van dit boek begrijpt & erkent: de dwaasheid van de mens *versus* Gods oordeel *en* Gods liefde

Vgl. Ps 107:43 (zelfde boodschap na overzicht van Gods wegen met Israël)!

Contrast: 1Ko 1:20 (de wijsheid van de wereld, t.o. Jesjoea, de kracht & wijsheid van God, de *vervulling* van de boodschap van de Tenach)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019

Hs 14:10b

Gods wegen zijn *jasjar*:

a) ‘rechtuit’ (1Sm 6:12; 12:23)

b) ‘effen’ (gebaand, Ps 84:6) (Js 40:3; 45:2,13; Jr 31:9) > ‘voorspoedig’ (Ea 8:21)

c) voor de ‘oprechten’ (*jasjar*) = *tsaddiqim*

Maar diezelfde wegen (van de Torah) zijn ‘oneffen’ (vol struikelblokken voor de goddelozen) > tweeërlei uitkomst van Gods wegen

Einde 2e les

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom Network.nl 2019